

Лемик Р.Я., доцент кафедри цивільного права і процесу Львівського національного університету ім. Івана Франка, кандидат юридичних наук

ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ У ПРОЦЕСІ МЕДІАЦІЇ

Спори, що виникають в адміністративних відносинах, за бажанням сторін, можуть бути врегульовані в позасудовому порядку. З метою розвантаження судів, держава на законодавчому рівні заохочує розвиток альтернативних (позасудових) способів врегулювання спорів, а також створює умови для стимулювання дешевших і менш формалізованих способів їх врегулювання [1, п.5 розділу X].

Однією з найпоширеніших форм вирішення спору в позасудовому порядку є медіація (від лат. Mediation – посередництво). Це процес, у якому вирішується конфлікт за участю незаінтересованої третьої сторони – медіатора.

Вважається, що якщо у сторін є можливість вирішити предмет спору шляхом його обговорення і дискусії в відносно неформальній обстановці, то результат задовільнятиме кожну з сторін більше, аніж, якщо б цей спір вирішувався в судовому протистоянні з дотриманням правил судочинства. Однак сильні емоції, ворожість, тактика протистояння чи нерівність соціального положення можуть стати перешкодами на шляху до конструктивних переговорів. Саме в таких випадках потрібна участь третьої сторони - медіатора, який став би посередником між сторонами і допомогла дійти спільної згоди.

Участь медіатора у вирішенні спору сприяє процесу спілкування між сторонами. Саме медіатор детально вникає в проблему конфлікту, аналізує інтереси кожної сторони і як результат, пропонує ефективні шляхи вирішення цієї проблеми. Зустріч завершується згодою сторін на умови, що обговорювалися в процесі медіації.

В проєкті Закону «Про медіацію» [2, ст. 13] основними вимогами до особи медіатора є вік – не молодше 21 року та кваліфікаційний рівень - спеціальна підготовка за напрямом «медіація» в Україні або за її межами. Законодавець пропонує запровадження Реєстру медіаторів, ведення якого покладається на постійно діючий орган медіаторського самоврядування – Медіаторську палату України. Саме цьому органу медіаторського самоврядування в проєкті закону пропонується розробляти і затверджувати програми і стандарти підготовки медіаторів.

Вважаю, що в програмі підготовки медіаторів слід включити вивчення курсу юридичної психології, оскільки сумнівною видається можливість надання медіатором кваліфікованої допомоги при вирішенні конфліктів без знання ним відповідного предмету.

Саме комплексні знання медіатора з психології, права, соціології та економіки дадуть можливість врегулювати спір у спосіб, який, забезпечить ефективне, справедливе і законне рішення, що може вдовольнити сторін конфлікту.

Список використаних джерел

1. Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів. Схвалено Указом Президента від 10 травня 2006 року N 361/2006 // Урядовий кур'єр.- 24.05.2006 р.- № 95

2. Проект ЗУ «Про медіацію», - зареєстрований за №2425а, від 26.06.2013// [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=47637